

“ผมมีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจ ได้เข้ามาเรียนรู้ การประดิษฐ์เรือดลอมจิว เพื่อสานต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นมิให้สูญหายไปตามกาลเวลา อย่างที่มันเคยสูญหายไปจากชาวหัวหินในช่วง 40 กว่าปีที่ผ่านมา”

“เรือดลอมจิวจำลอง”

ธนเดช บุญนุ่มผง

อายุ 57 ปี

ที่อยู่ : เลขที่ 333/3 หมู่7 หมู่บ้านภูตะวัน ซอยศาลาเด็ยวบนพัฒนา

ตำบลหัวหิน-พลับพลา อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77110

โทรศัพท์ : 08-9258-7785

เส้นทางกรอนุรักษศิลป์หัตถกรรมพื้นบ้านของครูช่างแต่ละแขนงนั้นมีที่มาแตกต่างกันออกไป บางคนรู้จักและเติบโตมากับหัตถกรรมท้องถิ่นนั้น ทำให้เกิดความรักและอยากสืบสานงานของบรรพบุรุษ ขณะที่บางคนกลับมาหลงรักศิลปะในยามยาก ได้มาเริ่มสร้างสรรค์งานในช่วงที่วิกฤต เช่นเดียวกับ **ครูชนเดช บุญนุ่นผ่อง** ที่มาพบ “เรือขลอมจิวจำลอง” ในช่วงที่ชีวิตลำบาก แต่กลายเป็นว่าได้ค้นพบกับแรงบันดาลใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานและสืบสานงานหัตถกรรมท้องถิ่นนี้ โดยหวังว่าจะเห็นคนรุ่นใหม่รักและหวงแหนเรือขลอมจิวจำลองเหมือนกับที่ครูชนเดชรักอีกด้วย

“ในปี 2539 เป็นยุคที่เศรษฐกิจเริ่มตกต่ำถึงขีดสุด รู้จักกันดีในชื่อ “ฟองสบู่แตก” หลายบริษัทหลายองค์กรจำเป็นต้องลดบุคลากรเพื่อความอยู่รอด ผมก็เป็นหนึ่งในกลุ่มคนที่ประสบปัญหานั้น จากที่เคยเป็นพนักงานในแผนกสินค้าของธนาคารแห่งหนึ่ง จำเป็นต้องเกษียณตัวเองออกมา ในระหว่างนั้นผมได้มีโอกาสไปเห็นเศษไม้กองพะเนินเทินทึกในโรงงานประกอบเฟอร์นิเจอร์ซึ่งหลายคนมองเป็นเพียงเศษไม้ที่ไร้ค่ารอวันทิ้ง ทำให้รู้สึกเสียดายเพราะเห็นว่าเศษไม้เหล่านี้น่าจะทำประโยชน์ได้มากกว่านั้น ประกอบเพื่อนของผมได้นำเรือขลอมจิวของคุณต้ามู๋ซึ่งได้เสียชีวิตไปกว่า 40 ปีแล้วมาให้ และยังไม่มีใครสานต่อการทำงานเรือแบบนี้เลย ผมจึงได้นำเรือขลอมจิวของคุณต้ามู๋มาสร้างโครงและปรับปรุงบางส่วนจนกลายเป็นเรือขลอมที่วางจำหน่ายเป็นสินค้าที่ระลึกในปัจจุบัน”

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานใช้จะเกิดได้เพียงข้ามคืน เพราะในวัยเด็กครูชนเดชได้ซึมซับศิลปะการทำเรือขลอมจิวจากคุณต้ามู๋มาอย่างต่อเนื่อง

“ตอนเด็กๆ คุณแม่มักจะใช้ให้ไปซื้อข้าวสารและระหว่างทางจะเห็นคุณต้ามู๋นั่งทำเรือขลอมจิวอยู่ทุกวัน เพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าที่ระลึกของหัวหินสมัยนั้น จึงเกิดความรู้สึกชื่นชมที่ท่านสามารถคิดประดิษฐ์เรือประมงธรรมดาๆ ให้มันดูมีคุณค่ามากยิ่งขึ้นได้ ภาพในอดีตของคุณต้ามู๋จึงเป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้ผมมานะจนสามารถประดิษฐ์เรือขลอมจิวได้สำเร็จ แต่ปัญหาที่สำคัญคือ เรือของคุณต้ามู๋นั้นทำจากไม้มูซึ่งเป็นไม้เนื้อนุ่มที่มีความทนทานสูง แต่ปัจจุบันไม้มูกำลังขาดแคลน จึงทำให้ผมต้องคิดถึงการนำไม้ชนิดอื่นมาทดแทนและด้วยเหตุนี้ทำให้ผมนึกถึงเศษไม้สักไร้ค่าในโรงงานประกอบเฟอร์นิเจอร์ในวันนั้น”

ก้าวแรกของความเพียรพยายามในการประดิษฐ์เรือขลอมจิวเริ่มต้นขึ้นจากการที่ครูชนเดชได้นำเรือต้นแบบของคุณต้ามู๋มาศึกษาถึงองค์ประกอบต่างๆ โดยละเอียด และนับเป็นความโชคดีที่พ่อของครูชนเดชเป็นชาวประมงและเป็นผู้ต่อเรือไว้ใช้เอง จึงมีความรู้เกี่ยวกับส่วนประกอบของเรืออยู่บ้าง แต่ไม่มีความรู้และความชำนาญด้านงานไม้มาก่อน จึงทำให้การทำงานในช่วงแรกเป็นไปด้วยความยากลำบาก ดังคำสุภาษิตที่ว่าความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น ครูชนเดช จึงศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากการสอบถามผู้เฒ่าผู้แก่ที่เคยมีโอกาสได้เห็นและได้สัมผัสกับ

เรือขลอมจริงๆ ทำให้เรือขลอมจิวถูกประดิษฐ์ขึ้นได้สำเร็จในที่สุด “ผมต้องใช้ความพยายามอยู่นานกว่า 3 ปี จึงจะสามารถประดิษฐ์ออกมาได้ ผลงานที่ประดิษฐ์ออกมามีสัดส่วนใกล้เคียงกับเรือขลอมจริงอย่างมาก และได้ประยุกต์การทำเรือขลอมจากเดิมที่ใช้ตะปูดัดสัดส่วนต่างๆ และเมื่อใช้ไปนานๆ จะทำให้เกิดสนิม เปลี่ยนมาเป็นใช้ไม้ไผ่เหลาให้เป็นเส้นเล็กๆ แล้วนำมาประกอบสัดส่วนต่างๆ แทนตะปู เรือขลอมจิวที่ผมประดิษฐ์ขึ้นมานั้น จะเป็นเรือขลอมมงคลที่สัดส่วนทุกชิ้นจะลงท้ายด้วยเลข 9 ได้แก่ กาบเรือใช้ประกอบฝั่งละ 9 แผ่น ไม้ทั้งหมดที่ใช้ในการประกอบเรือทั้งหมด 27 แผ่น ความยาวเรือลำใหญ่มีขนาด 54 เซนติเมตร และเรือขนาดเล็กมีความยาว 36 เซนติเมตร”

กว่า 10 ปีแล้วที่ครูชนเดชได้ยึดการประดิษฐ์เรือขลอมจิวเป็นอาชีพ หลายครั้งที่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ขอให้ครูชนเดชประดิษฐ์เรือในแบบอื่นๆ จึงได้ศึกษาและทดลองประดิษฐ์เรือแบบอื่นๆ จนเกิดความชำนาญ แต่จะทำให้ได้ตามจำนวนที่สั่งเท่านั้นจะไม่ประดิษฐ์เรือแบบอื่นๆ เพื่อวางจำหน่าย เพราะมีความผูกพันกับเรือขลอม ซึ่งได้ตั้งปณิธานที่จะเผยแพร่ให้คนทั่วไปรู้จักเรือขลอมมากยิ่งขึ้น เพราะเรือขลอมนั้นแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวประมงในอดีตและวันนี้ได้สูญหายไปจากท้องทะเลหัวหินมานานนับ 10 ปีแล้ว

“ผมมีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจได้เข้ามาเรียนรู้การประดิษฐ์เรือขลอมจิว เพื่อสานต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น

มิให้สูญหายไปตามกาลเวลา อย่างที่มันเคยสูญหายไปจากชาวหัวหินในช่วง 40 กว่าปีที่ผ่านมามากหลายต่อหลายครั้งมีผู้ให้ความสนใจเข้ามาเรียนรู้ แต่อาจเป็นเพราะการประดิษฐ์เรือขลอมจิวเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและต้องใช้ความประณีตในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเลือกไม้ การไสไม้ ให้ได้ขนาดและรูปร่างที่ต้องการ จนถึงการประกอบเป็นตัวเรือ ซึ่งทั้งหมดล้วนต้องอาศัยความตั้งใจจริง ความอดทนและพยายามสูง จึงทำให้พวกเขาเหล่านั้นถอดใจไปในที่สุด”

ในปัจจุบันครูชนเดช ยังคงทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวและวิถีชีวิตของชาวประมงหัวหิน ผ่านเรือขลอมจิวต่อไปอย่างแข็งขัน ถึงแม้ว่าจะไร้ผู้สืบทอด แต่ครูชนเดช ก็ยังคงมีความหวังว่าสักวันหนึ่งจะมีคนที่เห็นคุณค่าของเรือขลอมและพร้อมที่จะสืบสานภูมิปัญญาในการประดิษฐ์เรือขลอมจิวนี้ต่อไป เพื่อที่เรือขลอมจะไม่สูญหายไปตามกาลเวลา

“ผมภูมิใจมากที่ได้สานต่องานที่ผมรัก ภูมิใจที่ได้สร้างสรรค์งานจากเศษไม้ที่ไร้ค่า โดยทำงานผ่านกระบวนการที่ต้องใช้ความเพียรพยายาม และความตั้งใจอย่างสูง จนกระทั่งเศษไม้ไร้ค่าได้แปรสภาพมาเป็นเรือขลอมจิวเรือประมงที่นับว่าเป็นเอกลักษณ์และเป็นสิ่งที่แสดงถึงภูมิปัญญาของชาวหัวหินมาช้านาน” ♦

